

דו"ח על הישיבה

**שהתקיימה ביום ה', 15 באוגוסט 1957, בשעה 8.30 בערב,
בביתו של רב אלוף יעקב דורי על הר הכרמל**

בפגישה נכחו רב אלוף י' דורי, פרופ' ב' מזר, ופרופ' א' קצ'לסקי.
נושא הדיון היה דבר הקמת האקדמיה למדע והאקדמיה למדעי הרוח בירושלים.

שהושמעו מהווים בסיס לכינון האקדמיות, וזאת בתנאי שתפקידי האקדמיות בראשית קיומן יישאו אופי רוחני ולא מוציא לפועל (אקזוטיבי). כל התפקידים שתמלאנה האקדמיות צריכים להיות מבוססים על סמכותם האישית של חבריהן, על מעמדם בעולם המדעי היהודי ועל משקלם במדינת ישראל, אך לא לנבוע מכל סמכות חוקית מוציאה לפועל.

עמדתו זו של רב אלוף דורי נתקבלה פה אחד. הוסכם שחוק האקדמיות יגדיר את מעמדם ויבטיח את סמכותן אך לא יעניק להן זכויות בעלות אופי אקזוטיבי. השפעת האקדמיות על המדע הישראלי, על החינוך העברי, על תרומת המדע להתפתחות הארץ ומעמדם המרכזי כאקדמיות של כל העם היהודי חייבים לנבוע מסמכותן הרוחנית.

משנתקבל עיקרון זה נסב הדיון על ההכנות שיש לעשות לקראת הישיבה בראשותו של ראש הממשלה. הוסכם שמספר המשתתפים יהיה בין 10 ל-15. הם יהיו מדענים ואנשי רוח דגולים מן האוניברסיטה, הטכניון ומכון ויצמן, וכן אישים שיתמנו על ידי ראש הממשלה, כגון שר החינוך והתרבות, השר לחינוך הקודם, פרופ' ב' דינור, המנהל הכללי של אותו המשרד, ד"ר מ' אבידור, וחברי ועדת החינוך והתרבות של הכנסת.

הישיבה הנ"ל תתקיים מיד לאחר שובו של פרופ' מזר מחוץ לארץ. בינתיים יש לקוות שראש הממשלה ימנה את המשתתפים בישיבה הנ"ל וכי יושלמו כל יתר ההכנות. דין וחשבון זה נמסר על ידי פרופ' אהרן קצ'לסקי.

פרופ' קצ'לסקי פתח בתיאור מטרותיהן של האקדמיות וציין את שתי העיקריות ביניהן: (א) לשמש מפגש ומרכז השראה לדגולים מבין המדענים היהודים בעולם; (ב) לקבוע את הסטנדרטים לעבודה מדעית ברמה גבוהה בישראל וליצור את האווירה המדעית שיהיה בה כדי לעודד את תכנונו המדעי של פיתוח הארץ. הוא טען כי הודות לסמכותן תשפיענה האקדמיות על המדיניות של הפיתוח המדעי בישראל וכן על החינוך המדעי בארץ.

פרופ' קצ'לסקי קבע את עמדתו כלפי הדעה שהמדע הישראלי טרם הגיע לאותו שלב הבגרות הדרוש ליצירת אקדמיות, ואמר לפרופ' מזר ולרב-אלוף דורי כי הוא שוחח בעניין זה עם סר רוברט רוברסון, לפניו נשיא החברה המלכותית בלונדון, ועם נילס בוהר, ועורר לפניו את שאלת הקמת האקדמיות בישראל. שניהם הצהירו מתוך ידיעה אישית כי המדע בישראל בשל עד כדי הקמת אקדמיות וחיוו דעתם כי האקדמיות תשפיענה לטובה על המדע ואף תעזרנה לביצור המדינה.

פרופ' מזר אמר כי ההצעה טעונה בירור ועיבוד נוספים, בכל זאת קיבל את ההצעה שתכנית האקדמיות תעובד בידי חבריהן העתידיים בעצמם. הוא הסכים להקים את האקדמיות ואמר שאפשר לקבל את הנקודות שהעלה פרופ' קצ'לסקי כעקרונות שיוסד להתחלת הדיון עם ראש הממשלה. רב-אלוף דורי אמר שאף כי טרם הספיק להעמיק בעניין דעתו היא שרעיונות היסוד

ישיבת המועצה למחקר ופיתוח, פברואר 1960.
משתתפים: דוד בן־גוריון, פרופ' ישראל דוסטובסקי (יו"ר),
פרופ' דוד גינזבורג, פרופ' סולי כהן, פרופ' אפרים קציר,
פרופ' אלכס קינן, ד"ר משה פריבס ואלכסנדר גולדברג.

